

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 3. Zosimæ tentatio & curatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

*minis super terram, in militia autem nemo est securus. Ibi, ut vincere possumus, ita & vinci; & vti que tantò proniùs, quantò minùs sumus exercitati athletæ. Quid enim nobis non potest accidere, si Zosimas, qui diuinis sæpe visis atque reuelationibus armatus, à puero inter pietatis doctores educatus, post solidos quinquaginta tres annos, superatus est à superbix tentatione? Adeò semper vigilandum, neque vlla hosti Tartareo rima aperienda est. Cancer, ait S. Ambrosius, libentissimè vescitur carnibus ostreorum. Verùm quoniam illa benè munita sunt firmissimis utrinque testis, ut vi perfringi non possint, obseruat callidè, dum se exponant ad solem. Ibi dum se aperiunt, & captant auram, cancer immittit hiantibus in os lapillum, ut testas reducere non possint; postea satis tuto intrudit chelam, & depascitur. Ita cum homines sese dedunt otio, & animum aperiunt voluptatibus, & vanitatibus, & inanibus laudum auris captandis, venit diabolus, immittit fœdas cogitationes; atque ita cum illi testam, qua antea muniebantur, non possint retrahere, deuorantur. Sic multis contingit; & prope etiã Zosimo euenisset, qui in ipso virtutum mari superbix naufragium est passus, haud obscure demonstrans, verè dictum esse à S. Augustino: *Cetera vitia in malè factis valent, sola superbia etiam in rectè factis est cauenda: ne illa, qua laudabiliter facta sunt, ipsius laudis cupiditate amittantur.* Quod vel Claudianus aduertit ita canens:*

S Augustin.
de nat. & gratia
in ep. ad
Dioscor.

Claudian, 2.
Stilic.

*Quin ipsa superbia longè
Discebit, vitium rebus solenne secundis,
Virtutumq; ingrata quies.*

III.
ZOSIMAE
TENTATIO ET
CVRATIO.

Cum enim ita, ut dixi, in virtute profecisset Zosimas, atque se videret, tanquam ideam perfectionis, adiri, salutari, & confiderari, dæmone malo occasionem captante, & Euge suum suggerente, & ipsa quoque diuina prouidentia vtili consilio permittente, periculosa mentem illius cœpit quaterere cogitatio, quasi iam omnibus numeris perfectus esset & absolutus, neque vllius ampliùs alterius exemplo, aut doctrina magisterioùe indigeret. Et fastu tumens ausus est secum ita loqui: *Nunquid est in terris monachus, qui nouum aliquid possit tradere mihi, inuare me valens in aliquo, quod ignorem? aut quod ego in monachico non expleuerim opere? Numquid inuenitur eorum, qui solitudinem duxerunt, vir, qui prior me in actibus sit?* Hunc etiam optimi quique habent hostem: postquam omnia vitia

vicia superauerunt, periclitantur, ne tanquam victores superbiant.

Quis vestrum, ait Seruator, *habens seruum orantem aut pascentem, qui* Luc. 17. 7.
regresso de agro dicat illi: Statim transi, recumbe: & non dicat ei: Para

quod cœnem, & prœcinge te, & ministra mihi, donec manducem & bi-
bam, & post hæc tu manducabis & bibes? Nunquid gratiam habet seruo
illi, quia fecit, qua ei imperauerat? Non puto. Sic & vos, cùm feceri-

tis omnia, qua prœcepta sunt vobis, dicite: serui inutiles sumus, quod de-
buiumus facere, fecimus. Ita quidem sentire, ita loqui deberent Dei

serui; si tamen eos cadere permittat benignus Dominus, *dat cum*
tentatione prouentum, vt, quod de Antæo ferunt, fortiores surgant,

postquam ceciderunt. *Vidi*, inquit B. Climacus, *& feliciores existi-* Ioan. Climac.
mani, qui post lapsum ita lugent, quàm qui nunquam lapsi sunt, & seipos grad. 5.
sic non deslent. Vt ergo Zosimas quoque intelligeret, quàm longè

alij eo sanctiores essent, atque inde in sui contemtu crescerent, su-
perbè de se cogitanti radiosus de cœlo Angelus astitit, hisque eum

verbis est affatus: *Certasti, ô Zosima, diu heroicè, sed victor victus es.*
Ergo ut agnoscas, quantum tibi adhuc desit de illa virtutum perfectione,

quam alij complures obtinuerunt, egredere de terra & de cognatione tua, Gen. 12.
atque ad cœnobium, Iordani adsitum proficiscere. Audiit, fecit, susce-

ptus est, vidit abstinentiam, vigilias, orationes, charitatem mu-
tuam, silentium tantum, vt nuquam, nisi cum Deo, aut de Deo,

ascetæ illi loquerentur. Ob quam rem, in Paradisum, aut ipsum
cœlum, vel ad Angelos certè in terris versantes, arbitratus est se

peruenisse, à quorum cœlesti exemplo in schola virtutum erudire-
tur. Quanquam non erat hic vltimus scopus, ob quem Zosimas

iussus est de monasterio egredi, in quo fuerat educatus. Adhuc lon-
ga illi, & grandis restabat via; quæ non sine diuerticulo à nobis est

persequenda.

Itaque audite, ventres, helluones, edones, gurgites, abiecta in
pastum mancipia, & obstupescite. Quid de duobus debitoribus

cenferetis, quorum vnus denario, alter mille talentis obstrictus, ille
mille talenta, iste vix denarium solueret, etsi soluendo esset? Idem

de vobis iudicatore. Maximi peccatores sunt maximi debitores,
& plerumque etiam minimi solutores; neque tantum pro mille

peccatis volunt satisfacere, quantum faciunt sancti pro vnica le-
uissimæ etiam culpæ offensione. Qui pleni sunt iniquitate, impie-
tate,

IV.
CVLAE VI-
TIVM, SPE-
CIES, ET DAM-
NA.